

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohle:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popilor Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA”.

Cu 1 Aprilie 1898 v. încep
noue abonamente lunare, cuar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonați sunt rugați
a grăbi ou reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expediție
a foil.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, oare începe ou prima și
se termină ou ultima lună, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.Este în interesul dlor abo-
nenți, oa adresele se fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonați vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fășile, în
oare li-s-a trimis „Tribuna” până
acum.

Administrațiunea.

Chestiuni intangibile.

— Cuvinte din camera română. —

„Rosetti zicea: Sunt chestiuni pe
cari nu trebuie să puneți mâna nici-
odată spre a vă face arme de opozi-
țiune; este mai antaiu chestiunea
națională, farul ce ne conduce spre
viitor; nu trebuie să întindem vâ-
lul negru al luptelor intestinale asu-
pra acestui far, căci întunecându-se,
se va zdrobi vasul în care plutim
cu toții. (Aplause).”Și mai zicea Rosetti: se nu exploa-
tați chestiunea țărănească pentru in-
terese de partid, căci nu mai e vorba
de partea cea mai mare a națiunii de
care cu toții fără deosebire trebuie să
avem mare grijă, dar băgați de seamă,
că atunci când veți scula pe țărani, ei
ne vor ucide pe noi ca și pe ceilalți
după haina ce purtăm.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Un patriot basarabean.

— Constantin Stamati-Ciurea —

de

Mihailu Tellman.

În cimitirul satului Caracușeni din Ba-
sarabia se ridică de vre-o câteva zile o proas-
pătă cruce: sub ea odihnesc trudele oase
ale bardului basarabean Constantin Stamati-
Ciurea.El a murit moarte fericită. Fericită nu
numai din cauză că coasa ei l-a culcat fără
multe dureri, ci poate și din aceea, că l-a se-
cerat la timp. Șeptezeci de ani sînt o povară
grea pentru trup și grea și pentru suflet.
Ce-i drept, Stamati-Ciurea s'a bucurat de o
deplină conștiință până în ultimul moment;
însă imaginația lui era trudită în ultimul timp.
Vigoarea anilor puterii se stîrne. Lipsa su-
risului șgălnic, acea veselie drăgălașe ce în-
trăpa de altă-dată scrierile sale din anii tre-
cuți. Din ultimele sale scrieri transpiră o du-
ioasă melancolie. Este melancolia ce o simte
omul la despărțirea de un drag și vechi
amic. Acel amic i-a fost viața. Mai lîne curg
valurile fluviului când se apropie de tîmbuc-Tot așa trebuie să se zică și de ar-
mată dela război încoace. Armata
română, după-ce a primit botezul sân-
gelui, după-ce i-a versat sângele pen-
tru independența țerei și pentru inde-
pendența altei țeri, pe atunci încă sub-
jugate, și după-ce a fost ridicată prin
soliditatea neîncetată și a Capului sta-
tului și a tuturor parlamentelor fără deose-
bire de culoare politică, după-ce a fost
înălțată la rangul de instituțiune na-
țională, pe care se întemeiază presen-
tul și viitorul țerei românești, nu mai
poate nimeni să întindă mîna asupră-i
spre a-i face dintr'însa o armă de opo-
zițiune.”

Emil Costinescu.

În discursul său rostit în ședința dela 21 Martie n.

O nouă uneltire.

E criminal jocul ce-l face guvernul
lui Bánffy prin agenții sei.De ar fi actualii miniștri bărbați
politici tot așa de mari, pe cât de mici
sînt, de ar fi ei tot atîta Bismarck-i, și
atunci ar ave destul de lucrat și de isprăvit
cu ceea-ce li-se pregătesc din partea so-
cialismului, care amenință întreaga Un-
garia.Politica liberală, pusă în serviciul
exclusiv al jidovismului exploator și al
șovinismului maghiar de rasă, a reușit
după o îndelungată domnie, să creeze
stările, ce le-a creat. A reușit să facă
nemulțumite, profund nemulțumite, toate
popoarele nemaghiare, să deștepte ja-
lusia și temerea tuturor bisericilor cre-
știne din țeară, și să provoace neîncre-
derea în guvern a tuturor celor-ce nu
sînt miniștri, chiar și a celor-ce sînt
mameluci, cum a fost în decurs de 20
de ani Rohonczy Gedeon.Nu le-a fost destul. Guvernării
noștri înțelepți au pregătit bine-frumosa
și revoluțiunea socialistă, care înădușită
pe un moment, aruncă din când în când,
ici și colea, flăcările sale. Azi mîne mi-
nistrii cabinetului Bánffy, dimpreună cu
toți liberalii maghiari, vor pute cînta și
ei în cor:Pe cel cel șes pusă, întins,
Arde-un foc de noi aprins...Ba, dacă le va veni voia, pot să în-
tindă și un csárdás la lumina acelu foc,
ca să joace pe ruinele „liberalismului”
maghiar.Și, câtă minte au, ar face-o și acea-
sta, pentru-că așa se vede, că acești domni
nu mai au nici un scrupul.Ei nici nu se ocupă de socialism.
Toată lumea strigă după ajutor, în contra
socialismului, ei însă bat dealurile după
— irredentiștii valahi.In parlament și în presă, — încât ea
nu stă în serviciul personal a clierei dela
putere — se constată pericolul, și cu în-
grijorare se cer guvernului măsuri, prin cari
se prevină și se saneze răul, ear' ei, gu-
vernării, umblă să aranjeze înșiși revo-
luțiuni, — la Purcăreri și Subpădure.Primul cas e destul de cunoscut. Pa-
gubă numai că cercetarea merge așa de
încet. Arătarea făcută la tribunal nu a
avut până acum nici un rezultat; dacă
domni dela tribunal ar lucra ceva mai cu
spor, — ar găsi de sigur interesante date
și documente, spre ilustrarea sistemului
bănffyist de guvernare.Destul însă că de abia am trecut pu-
țin peste proclamațiile revoluționare dela
Purcăreri, și eată că noue uneltiri se
pun la cale.„Comitetul aranjator”, prețins dela
București, se etablează în Dicio-Sân-Mar-
tin și în locul enigmaticului neguțetor de
lemn „Popovici” vine individul Milian,
un om de două-ori decăzut. Decăzut mo-
ralicește, și decăzut în serviciul cabine-
tului lui Jeszenszky.Casul e elocuent prin sine însuși și
aruncă o intensă lumină asupra politice
de scandaloase uneltiri ale incapabilului
guvern Bánffy.Dăm deci cuvîntul corespondentului
nostru:

* * *

Proclamația din Subpădure.

Dicio-Sân Martin, 31 Martie n.

Domnule Redactor!

Ați comunicat după „Fugg. Hir-
mondó” știrea sensațională, că în Dicio-
Sân-Martin s'ar fi confiscat o proclama-
țiune românească, încă înainte de a fi
eșit de sub presă, și că aceea ar fi scrisă
de Basil Milian din Subpădure.Deși ar fi de necrezut, ca în acest
țînut, în adevăr amorf, să mai fie și
agitatori — totuși este ceva în lucru,
și dacă nu mă va fi prevenit altcineva,
vin a da eu publicului nostru următo-
arele informațiuni:

Basil Milian.

In Subpădure trăește în adevăr un
indivd Basil Milian, om decăzut, care
înainte cu câțiva ani a stat în puscărie
pentru defraudările, ce a comis ca collector
comunal.De mult deja acest Milian a
fost un om suspect pentru toți
ai noștri, și tratat în consecință,
ca un năimit.postată pe istmul Pericop, care împreună Cri-
mea cu continentul. Aici era să se respingă
eventuala trecere a Francezilor. Pacea înche-
iată a pus capăt acestor pregătiri.După terminarea războiului acestuia, Sta-
mati este atașat ambasadei ruse, ti din Paris,
al cărei șef era pe atunci contele Kisielew.
Aco'o a petrecut cinci ani. Acest timp l-a
întrebuințat spre perfecționarea și completa-
rea studiilor sale, absolvînd cu excelent suc-
ces „Le Lycée”, institut de rang academic, în
care se propun cele mai diferite obiecte. În
această epocă cad primele sale încercări lita-
rare, mai ales posii lirice — ce scriu tinerii
alta? — în limba franceză. La ambasada din
Paris, activitatea lui principală era concepți-
unea scrierilor diplomatice în limba franceză
și română. — După un duel sângeros cu mar-
chisul Duhamel, Stamati este strămutat ca
secretar al ambasadei rusești din Berlin, unde
a rămas numai un an. Obținînd apoi un con-
cediu pentru timp mai îndelungat, făcî călă-
torii prin Anglia, Spania, Italia, Grecia și Al-
gier. În anul 1862 se întoarce la Basarabia,
moșia Caracușeni, unde se dedică exclusiv li-
teraturii.Ce perdem în Constantin Stamati Ciurea?
Mulț, foarte mult chiar. Singurul fapt,
că a fost un fruntaș român basarabean, care
a fînit sus stîndardul național, care fără a
trece hotarele prescise de legile autocrate ale
atotputernicului de pe malurile Nevel, a ridi-

„Proclamațiunea”.

Cam înainte cu 2 săptămîni acest
Milian s'a apucat și a compilat din Tri-
buna și Foaia Poporului câteva frase și
a făcut o proclamațiune adresată „poporu-
lui român”, scrisă ca și cum ea ar
veni din România și subscrisă de
„Comitetul aranjator”. Nu m'a suc-
ces a afla însuși textul acestei „procla-
mațiuni” suspecte, dar așa sînt informat,
că prin ea sînt provocați Românii de
dincoace, ca în 3/15 Maiu să alege cu
mic cu mare la Blaj, ca să sîrbeze acea-
stă zi, cerînd cu tărie drepturile noastre
răpîte de guvernul maghiar. Se accen-
tuează totodată, că Românii de dincolo
încă sînt gata a veni în ajutorul
nostru, etc.

La tipograf.

Compilată această operă, menită, se
vede, a ne prezenta earășii ca „revoluțio-
nari și irredentiști”, și a zădărnici ori dis-
credita înainte sîrbearea „obiceiuită” a mă-
reței zile de 3/15 Maiu, argatul Milian
s'a prezentat la tipografurile evreu din
D.-S.-Martin, și a dat-o să i-o tipărească
în 100 de exemplare.

Evreul și fișpanul.

Evreul, după cum sînt informat, primind
manuscrutul numai decît a alergat cu el la
di fișpan al comitatului, și i-l-a prezentat.
Acesta la rîndul său a conchemat imediat
comitetul permanent de urgență, și li-a spus
cum feara e în primejdie. Ce să facă?
Proclamația lui Milian era încă numai
manuscris și așa nu constituia obiect
de agitație. Au hotărît deci să dispună
tipărirea ei, și au întocmit lucrurile ast-
fel, că pretorul să prindă proclamația în
momentul când se va tipări.

Confiscarea.

Lucrurile au mers neted, ca pe
strună. Evreul a cules proclamațiunea, la
anumit ceas a pus-o în mașină și de abia
au eșit câteva exemplare, vine di solgă-
biru și confiscă primejdiosul product de
presă, încă înainte de a apără la lumina
zilei.A doua zi pretorul a făcut și o per-
chișiție domiciliară la Milian. Dar' ne-
aflînd nimic suspect la el, s'a îndestu-
lit să iee un proces verbal.

Uneltirea.

Ascultat la protocol, Milian a recu-
noscut, că proclamația a compilat-o din
Tribuna și Foaia Poporului, dar' acea-
sta — zicea el — a făcut-o ca bun
patriot în interesul statului, căci
el doar' „cum bine știu domni”,este spionul lor și este în servi-
ciul lor.El a mărturisit, că dacă s'ar fi ti-
părit cele 100 exemplare de proclamațiuni,
el le-ar fi trimis la diverse adrese
pe la preoții români, ear' pe altă
parte ar fi denunțat pe numiții
autorităților ungurești.

Stadiul afacerii.

În urmă, după cum se vorbește, ac-
tele au fost înaintate procurorului, care a
pornit proces contra lui Milian, cît și
contra tipografului, care în graba sa cea
mare, uitase a-i pune firma tipografiei
sub textul proclamațiunei.Că ce mișelie va mai fi și aceasta,
încă nu mă pot dumeri. Dar', că o mare
mișelie e în urzeală, ca și cea dela Pur-
căreri, asta mi-se pare clar. Ș...

Sibiu, 4 Aprilie n.

Un consiliu comun de miniștri, sub
presidiul Maj. Sale, a avut loc ieri în Viena.
Pe lângă miniștrii comuni aveau să participe
la acest consiliu și cei doi prim-miniștri.
Bánffy a plecat Sămbătă la Viena.Delegațiunile sînt convocate pe
9 Maiu la Budapesta.Comitetul național studențesc
din Iași a hotărît — după cum ne spune
„Ecol Moldovei” — ținerea unui meeting
naționalist la Vaslui, a doua zi de Paști. Pen-
tru a lua cuvîntul la acea întrunire au fost
delegați d-nii Eraclide, Const. Brăescu și L.
Tarabucă.Liga din Iași va fi reprezentată prin
d-nii Octav Velciu, președintele „Solidarității” și
d-nul Vasile Brăescu, președintele societății
studenților în med. români, cari vor lua ase-
menea cuvîntul.Se fac pregătiri grandioase pentru acest
meeting naționalist.Din România. Situația guvernului e
tot mai grea și nehotărîtă. Campania opoziției
național-liberale continuă cu puteri crescînde.
Pe ieri, Duminecă, era conchemată o
nouă întrunire publică, în sala Dacia.Sămbăta trecută avea să se desfășure in-
terpelația d-nii Ștefănescu Delavrancea în cauza
visei oficerilor.Ministrul lucrărilor publice — se dă ca
sigur — va demisiona cît mai curînd. Cau-
sele demisionii nu se spun.Măsurile luate în camera, spre a ajunge
mai curînd la votarea bugetului au produs
grozavă iritație. Conflicttele violente sînt tot
mai dese.pra cercurilor noastre literare, mai ales însă
asupra supremului nostru areopag de pe ma-
lurile Dâmboviței, o stranie impresie. N'am
putut scrie almintrelea. Limba română ru-
stică, precum o vorbește poporul nostru din
Basarabia, a fost singurul izvor din care
m'am adăpat; n'am în patria mea nici un
institut național, nici o școală populară măcar;
am fost și sînt o insulă solitară în imensul
ocean al slavismului. Mai mult nu zic.”
În aceste cuvinte zace o grozavă acuză
față de indolența noastră; ele sînt și cel mai
elocvent document pentru marea dragoste ce
a simțit-o acest bărbat pentru neamul nostru.
Cine știe, poate-că ultimul său op i-ar fi adus
și puțină recunoștință, însă a venit moartea
și a zis — nu.Nu face nimic. În ziua de azi predom-
năse extremele, și este un noroc, că posteri-
tatea îndreptărează greșelile trecutului.

(„Patria”.)

Aforisme politice

— Una la ei. —

Ce e înțelepciunea acelor timpuri, pe
care le numim vechi? Este ea înțelepciunea
perilor cărînuți? Nu, ea e înțelepciunea lea-
gănului.

Bentham.

Hercegh Mihael, cum se subscrie în scrisoarea românească, ce ni-a adresat, începe a atrage și atenția guvernului. Încep și patronii lui a se sătura de multa, prea multa politică ce o face, acest magnific rector al universității de științe din Budapesta. Eată ce scrie „Országos Hírlap”, un organ eminent guvernamental, într-un articol intitulat *Refugiul politici*:

„Mademoiselle Politica a întemeiat o filială de parlament la — Alma mater. Uite cât de concesivi sînt față de naționalitățile. (Aha! asta-i pricina! Red. „Trib.”) În parlament nu sînt cluburi de ale naționalităților, la universitate sînt; în parlament nu sînt socialiști, la universitate sînt. Noi bătrânii încărungiți totdeauna zicem și credem, că tinerimea patriei, nădejdea națiunii, cu inima și sângele său cel de 20 ani, e *șovinistă, patriotică și intransigentă*. Noi bătrânii încărungiți am crezut că politica celor 20 ani e numai una: politica de inimă, — și eată că la universitatea maghiară sînt mai multe partide politice, decât în parlamentul german...

Ei se ocupă cu politica *externă* și în această asemenea rectorul magnific premerge ca exemplu...
Îngrijorat vîghează el asupra evenimentelor politice universale și cu ochi de vultur pîndește, oare unde se așteaptă cîvîntul sen...
După-ce îl satirizează cu succes autorul articolului zice: „Cel-ce vorbește la fiecare chestiune, e ca-și-cînd n'ar vorbi nici-odată”. Îl face apoi imputare, că el neconținut politică la universitate și că studenții îl au drag numai de aceea, fiindcă nu dă nimic secundă. Dar totuși nu ascultă nimeni de el, pentru-că și cel-ce a căsūt la primul examen fundamental încă se ține mai mare politician decât el.

Zice, că rectorul e, ca și cloșca care a clocit pe ouș de rațe. Cînd ajunge la apă pui se aruncă pe val, ear' cloșca rămîne la mal.

De aceea „Orsz. Hírl.” îl admoniază serios să scoată pe *Miselle Politica* dela universitate și să o trimită, unde îi e locul, în parlament.

E semnificativ acest articol, pentru-că deoparte se vede că și Ungurii s'au săturat de politică continuă a magnificului, ear' de altă parte nu le convine guvernărilor, că în chestia naționalităților el a luat un ton mai domol, fie și numai cu un octav. Ei vor să fie: *șovinisti intransigenți*. Noi tot așa și încă cu atît mai virtuți.

DIN BUCOVINA.

Adunarea dela Suceava.

La 31 Martie deputatul dietal *Vertores cav. de Prunou* și-a făcut darea de seamă ca deputat al acestui district înaintea unei adunări imponente de peste 500 de alegători. Adunarea a exprimat cu mare însuflețire mulțumită zelosului deputat, proclamându-l unanim de *candidat pentru sesiunea viitoare*. S'au luat următoarele rezoluțiuni: Intrebuințarea limbii române pentru agendele comunale și în oficiile centrale. Înființarea de bănci sistem Reiffen în toate comunele din district. Organizarea temeinică a districtului în privința politică prin înființarea unei societăți politice districtuale.

Vorbirea deputatului Lupul.

Eată după notele stenografice vorbirea rostită în ședința dela 29 Martie a camerei imperiale din Viena de deputatul român *Lancu Lupul*:

„Principiile politice, cari le profesează clubul român, sînt depuse în proiectul de adresă al majorității. Clubul român ține neclintit la aceste principii, precum aparține și mai departe acestei majorități, în convingerea, că tendințele și țintele cari le urmărește și la cari tînde această majoritate, vor servi și spre binele poporului român din Bucovina.

De cele mai însemnate momente sînt a se privi două postulate esențiale. Autonomia deplină a regatelor a țărilor și completa egală îndreptățire a popoarelor și naționalităților. În primul postulat găsim observarea fidelă a dezvoltării istorice a acestui imperiu, care după părerea noastră numai atunci se poate desvolta în mod princios, cînd caracterul său esențial istoric, nu se știrbează și o atare știrbire se comite d. e. în cazul acela, cînd se desconsideră particularitățile singuraticelor regate și țări, cînd aceste nu se pot desvolta și nu se pot forma conform individualității lor.

În al doilea postulat găsim depus cel mai suprem principiu fundamental al justiției politice. Uade se află egale datorințe, acolo nu se dominează și egale drepturi. Ne-a atins

decî simpatie declarațiunea guvernului, care voește ca să domineze la conducerea agendelor publice principiul suprem al justiției față de toate popoarele și locuitorii acestui stat. Nu numai Rutenii din Bucovina ci și indeosebi Românii au fost până acum desconsiderați în ce privește pretențiunile lor juste. Noi sperăm și așteptăm cu toată încrederea, că sub actualul regim nu se vor mai comite acte, cari ar avî drept urmare recriminațiunii din partea ori-și-cărei naționalități și popor.

În vederen acestor împrejurări este absolut necesar, ca guvernul să restabilească în cameră aceste stări parlamentare ordonate, căci numai pe calea aceasta putem ajunge scopul derit de noi toți și numai în acest mod se poate asigura autoritatea, dignitatea și poziția de factor puternic al imperiului.

În interesul acestui factor puternic și al acestei dignități ținem de un postulat al celei mai urgente necesități realizarea stipulațiunilor noastre cu partea cealaltă a monarchiei; de sine înțeles tractatele aceste pot decurge numai pe o basă justă. Trebuie deci considerate de deplin toate rapoartele economice ale părții de dincoace ale monarchiei.

Conduc de aceste vederi, nu va esita clubul român a sprijini din toate puterile sale toate intențiunile guvernului, întru cît aceste ar corespunde vederilor noastre sau ar fi și ale noastre, în așteptarea, că nici guvernul nu va esita a înainta în mod princios și a considera pe deplin dorințele îndreptățite și juste ale Românilor din Bucovina.

N'avem cauză de a privi — precum a zis un orator — nici în dreapta, nici în stînga nici la București, nici la Moscova, nici la Berlin. Noi toți sîntem și voim să rămînem Austriaci fideli și buni. Dacă privim la Geneva, atunci privim la acela dela care ne vine dreptate cumplită. (Aplauze prelungite).

1848.

Cronica anului.

Sibiu, 3 Aprilie.

Universitatea săsească proclamă emanciparea Românilor de pe fundul regiu, hotărînd:

1. Vot de a alege și a fi ales în oficiile comunale și cercuale, Românilor, ca și Sășilor. 2. Învățacei români sînt admiși a învăța măiestri și admiși de a fi primiți în breșele industriale. 3. Parochiorilor români neuniți să li-se dea din local comunei porțiune canonică ori o sumă corespunzătoare din cassa alodială. 4. Preoților români neuniți li-se acordă aceleași privilegii personale, ca și preoților celorlalte confesiuni recepte.

Viena, 3 Aprilie.

De ieri fletează din turnul bisericii Sf. Stefan steagul german, admirat cu drag de toată lumea germană. În München și Strassburg asemenea a fost arborat steagul german.

Viena, 3 Aprilie.

Junimea arsă legea de presă și trimise o deputație la Pojon și Pesta, să consulteze frățeste cu Ungurii, cum ar pute scăpa de sateliții lui Metternich, care pe scriitori și publiciști, pe acei bărbați, cari își jertfesc viața și sănătatea, își pun sângele inimei lor pentru luminarea poporului, ar voi a-i închide și a-i tracta ca pe furii și lotrii de drumuri. (G. d. Tr.).

Brașov, 3 Aprilie.

„G. d. T.” scrie, că prin comitate se țin adunanțele marcale spre a căuta mijloace pîzitoare de ordinea publică, deși aceasta până acum nicăiri nu se vede turburată.

Odorheiu-sănească, 3 Aprilie.

Azi s'a ținut congregațiunea comitatului, în piață, sub cerul liber. Din ferestri și de pe coperșe atrîna steaguri tricolor cu inscripția: »Unio«. Primul orator, I. Pălfî vorbește înflăcărat.

»Metternich (pereat!) a căsūt cum a meritat; din momentul lui a răsărit libertatea noastră. El a înșelat pe Regele și n-a tradat patria. Regele s'a scăpat acum de un monstru și ne-a dat libertate. Trăescăc. Ovațiunile entusiaste. Oratorul zice: »Cetățenii! Soarele, care a văzut capul lui Árpád și al lui Mathia și-a regăsit cărarea. După veacuri ni-s'arată ear', poate și mai strălucitor. Să ne arătăm vrednici de străbuni. Să întemiem imperiul păcii, de aceea să ne unim cu Ungaria. »Dietă și uniune« se fie devisa noastră. — Se primesc petițiuni în acest sens către palatin și ministrul Battyány. O deputațiune de 30 e exmisă la guvernul Transilvaniei. Toți poartă cocarde naționale. Conservatorii, cari consimt rezervați cu toate, poartă sub cocardă și o cruce.

Budapesta, 3 Aprilie.

Loteria, aceea scorie afurisită mult mai rea decât jocul cărților în mii, se șterse în toată Ungaria, ca să nu mai înșele pe săraci și pe avuți. — Fabricile erariale de tabac se încuiară.

Pesta, 3 Martie.

Nouă studenți din Viena au sosit aici să fraternizeze cu studenții maghiarii. Tinerii s'au întrunit în grădina muzeului, unde s'au ținut vorbiri în nemțește și ungurește.

Cluj, 3 Martie.

Azi s'a ținut congregațiune extraordinară, în care s'a hotărît a se face uniunea cu Ungaria, organizarea gardei naționale, etc. Deputați pentru proxima dietă au ales pe Zeyk Károly și Nagy Elek, cu instrucția să esopereze uniunea.

S'a declarat, că până nu se întrunește dieta în Pesta, Ardealul să nu convoace dieta sa.

După congregație o deputațiune a mers la guvernorul, care i-a primit rece dar i-le-a dat un răspuns.

Seara tinerimea și plebea s'a dus demonstrând la casa guvernorului.

Guvernatorul zise gloatelor, din fereastră: Deputația comitatului își luă răspunsul; ea va raporta adunării unde se cuvine; d-v. liniștiți-vă și cărați-vă acasă!

Comunitatea de avere — în decadență.

Caransebeș, în 28 Martie 1898.

În 22 c. s'a ținut adunarea generală a comunității de avere a fostului regiment româno-banatic-confinar nr. 13, adunare, care dia mai multe puncte de vedere a fost foarte interesantă și instructivă, căci cu ocaziunea acestei adunări au eșit la iveală momente la cari nu s'au așteptat cei împăduriți și cari cuprind în sine o adevărată primejdie pentru interesele proprietarilor, dacă nu se vor lua de timpuriu contra-măsurile necesare.

Interesantă a fost această adunare generală, pentru-că în cele vre-o 8 puncte din ordinea de zi figura de astă-dată și alegerea comitetului și președintelui comunității de avere pe un nou period de 6 ani, ear' instructivă a fost, pentru-că imbulzeala unui număr neașteptat de mare de aspirații în comitet, precum și modul de alegere a reprezentanților însuși și a comitetului și președintelui, cu deosebire demonstra în mod eclatant, că nu era vorba și nu se tracta de a pune în fruntea comunității de avere persoana impunătoare prin opoziția înaltă și independentă a lor, ca astfel să o ferească de fluctuațiunile politice, la care e supusă de un șir de ani, ci cele mai detestabile mijloace s'au folosit, din partea autorităților politice și a vechiului comitet, ca persoanele agreate de comisarul guvernial să fie earăși alese în comitet.

Pentru-ca să se poată judeca puterea morală a celor 95 de reprezentanți ai comunității de avere, chemați a alege comitetul și președintele și a controla activitatea acestora e de lipsă, ca să se știe, că afară de vre-o 15—20 de reprezentanți, oameni independenți și aleși contra dorinței autorităților politice, ceilalți sînt aproape toți unelte oarbe ale acestora, pe cari i-au scos numai pe lîngă comiterea a o mulțime de abuzuri și violențări de legi. (Ca să surprindă pe alegătorii comunali, acestia n'au fost avisați din partea autorităților politice la termenul fixat în §§. 49 și 53 din legea comunală).

Urmarea a fost, că un număr considerabil de primari și notari cercuali, cari cei din urmă nici nu sînt conproprietari la comunitatea de avere și nici nu plătesc dare de pămînt, ori pentru alte realități în comuna, cari i-a ales, au fost aleși ca reprezentanți ai comunității de avere și stau necondiționat la discuția autorităților politice.

Surt și la înțeles, teroristările și abuzurile acestor autorități cu ocaziunea alegerii reprezentanților au fost la culme și bieții alegători comunali nici n'au mai cîtează să protesteze contra abuzurilor, căci acela, care ar fi îndrăznit să facă așa ceva, n'ar mai fi scăpat de vexațiunile micilor și marilor tirani, și nici Dumnezeu nu l-ar scăpa pe el și pe ai sei de ruină.

Nu mai puțin de mare și intensivă a fost presiunea și terorizarea autorităților politice asupra reprezentanților cu ocaziunea alegerii comitetului și președintelui comunității de avere.

Comisarul guvernial dl de Jakabffy, care e totodată și comite-suprem al Caraș-Severinului, încă cu o zi maiînainte de alege a venit la Caransebeș, ca să sondeze terenul și să prepare spiritele în favoarea protejaților sei.

Proprietarii comunității de avere (fostii grănțieri și urmașii lor) doreau anume să albă în fruntea acestora pe Excelența Sa dl cavalier de Seracin, locotenent-marșal c. și reg. la disponibilitate.

Autoritățile politice și dl Ilie Curescul cum au auzit aceasta, au pus toate mijloacele în mișcare, ca să contracareze voința poporului, răspîndind fama, că Exc. Sa nu voește să primească domnia de președinte al comunității de avere, pe care atîta timp a avut-o marele și neuitatul general Doda, căci ar fi sub demnitatea sa, de a subdisciplina autorităților comitatense, apoi că e prea bătrîn, că e morbos și multe alte bâzăconii. Eu am firma convingere, că dl Ilie Curescu și închipuște, că numai el e chemat să se îngrijească de binele comunității de avere și că numai așa e bine, cum el se îngrijește, căci doară de aceea i-au dat autoritățile politice monopolul numai lui. Dar' am totodată și convingerea, că atît dl Ilie Curescu și autoritățile politice se înșeală și încă grozav, în privința asta.

Unelte autorităților administrative, cum au înțeles că E. S. dl Seracin e gata să primească alegerea de președinte al comunității de avere și că reprezentanții, chiar și notarii și primarii sînt pentru el, au sîrit ca mușcăți de o tarantelă și după avizul mai marilor lor au umblat cît e noaptea pe la reprezentanți, ca să-i determine să aleagă de președinte pe dl Ilie Curescu, cel mai docil bărbat al dlui Jakabffy.

Reprezentanții au fost cu cîteva ore înainte de alege formal citați la magistrat, unde aderenții (corteșii) dlui Curescu i-au provocat ca toți să își dea votul lor pentru dl Curescu ca președinte, Drăgălina, ca vice-președinte și Moater, Schram și Popoviciu ca membrii în comitet, căci așa pretind adevăratele interese ale comunității de avere și mai marii comitatului. La 9 ore și 30 m. a. m., după deschiderea obicînită a adunării 10 reprezentanți cer votare secretă cu ședule. Dl Curescu nu admite votarea secretă și se face votare nominală. Un reprezentant propune ca susnumiții domni să fie aleși în comitet și punându-se propunerea la vot, întrunește majoritatea absolută.

Vestea despre rezultatul alegerii a strînit la proprietarii susnumitei comunități un viu resens și indignare mare, căci nimeni nu s'a așteptat la purtarea cinică a dlui Curescu față de interesele împăduriților.

Nimeni nu-i contestă d-sale capacitatea de a administra comunitatea de avere; cu toate aceste d-sa nu e persoana care ar fi în stare să creeze ori cel puțin să dea ansă la carente favorabile dezvoltării economice și culturale mai intensivă a fostilor grănțieri.

De aceea ținuta ostilă a dlui Curescu față de dorința împăduriților de a avî pe E. Sa ca președinte în fruntea comunității de avere e o adevărată provocare a fostilor grănțieri și o abandonare a apărării intereselor celor mai vitale ale lor, abstrăgînd dela necorectitatea ținutei sale față de Excelența Sa.

Dl Curescu și amicii sei au făcut cauză comună cu dușmanii neîmpăcați și neîmbînzîți ai poporului, numai ca să facă imposibilă alegerea Excelenței Sale ca președinte; au făcut cauză comună numai ca să împedecă pe Exc. Sa dela lucru în folosul fostilor grănțieri pe terenul cel mai primejdut.

Nu știe dl Curescu, că proprietarii comunității de avere au primit cu mare bucurie vestea despre intențiunea Exc. Sale de a lucra pentru binele lor?

Nu știe dînsul, că ei îi sînt Exc. Sale adănc recunoscători și mulțumitori pentru ostentelile și sacrificiile, care le ofere și că le primește cu drag?

Se poate că dl Curescu și conșoții sei să nu știe nimic despre aceste?

S'a așteptat dela acest domn, tenente c. și r. în pensiune, că va avî atîta lealitate și bun simț față de dorința legitimă și unanimă a împăduriților, că se va pune în fruntea reprezentanților și formînd o deputațiune imposantă și prezentându-se cu ea fașinea Exc. Sale îi va oferi presidial comunității de avere.

Fapta asta ar fi făcut mare onoare dlui Curescu, dar' se vede că d-sa nu e cîpilot din astfel de material, ca să poată face așa ceva.

Nu mai puțin slabi și de o ținută dubioasă n'au arătat cu ocaziunea aceasta și dl P. Drăgălina și ceilalți membri din comitet. Dela dl Schram nu se poate pretinde nici așteptarea intereselor împăduriților. Aserțiunea aceasta se va dovedi cu timpul.

Dl Curescu cu acești domni au comis una dintre cele mai mari greșeli, că nu s'au întreprins față de apucăturile autorităților administrative cu toată autoritatea și încrederea de care dispun, dacă peste tot mai dispun la reprezentanți și n'au scos pe E. Sa de președinte al comunității de avere în butul cerei comisarului guvernial, care numai binele fostilor grănțieri nu-l voește, ceea-ce asemenea se va dovedi cu altă ocaziune.

Că susnumiții domni s'au făcut-o aceasta, au dovedit până la evidență prin purtarea lor, că au fost conduși de o ambițiune deșăartă, la care nu s'au așteptat cei împăduriți, fiindcă nu se poate presupune, că egoismul cum susțin unii, ar fi fost motorul principal al purtării lor și nici nu e permis să se presupună așa ceva.

Ne vine însă să credem, că purtarea nedecisivă a susnumiților domni a provenit mai mult poate din cauza amenințărilor și teroristărilor dlui comisar guvernial, care mai voia să vire ca tot prețul și pe dl C. Burdia în comitet și că nu i-a succedat a se mulțumi numai protestărilor rezolute a dlui M. Popoviciu, care a constrîns pe dl comisar guvernial de a abandonat candidatura acestuia domn de tristă reputațiune în afacerile noastre culturale și naționale.

Modul în care s'a restaurat reprezentanța și comitetul administrativ al comunității de avere pe un nou period de 6 ani a scos, cum am amintit mai sus, momente grave la iveală și a cam dat pe față intenția dlui comisar guvernial în privința dezvoltării comunității de avere pe viitor, momente care cuprind în sine o mulțime de pericole necalculabile pentru interesele proprietarilor.

E datorința acestor din urmă, ca să iee de timpuriu contra-măsurile necesare pentru apărarea proprietății lor, căci dela reprezentanții de acum, aleși sub astfel de împrejurări, din cari mulți nici nu sînt conproprietari la comunitatea de avere și stau la discrețiunea autorităților politice, nici nu se poate aștepta o apărare energică a intereselor adevăraților proprietari.

Legea și dreptatea e pe partea celor împăduriți și dela ei atrîna, ca comunitatea de avere să fi adusă și pusă într-o stare din care să poată deveni un izvor de adevărată bunăstare pentru întreaga populațiune, ear' nu o jucărie politică a autorităților administrative și a persoanelor ambițioase.

Grănțierul.

CRONICĂ

Sibiu, 4 Aprilie n. 1898

Dr. I. Paul, profesor la Iași, avea să țină, ieri Duminică, în aula noului palat al universității o interesantă, conferență, intitulată: *Studiu etnografic psihologic asupra vieții sîrăului român și ungur din Ardeal*. Conferența e destinată în folosul comitatului național studențesc.

Multă lume — spune „Ecoul Moldovei”, harnicul ziar antisemit, — a cumpărat bilete pentru a asculta această conferență.

Reuniune de conșum în Sasca-montană. Românii din Sasca-montană au pus și ei la cale înființarea unei *asociațiuni de conșum*, care se va numi „Comara”. În 19 Aprilie n. se va țină adunarea de constituire.

„Auraria”. Ni-se scrie: *Abrud*, 31 Martie n. Astăzi s'a ținut adunarea generală a institutului de credit „Auraria”. Capitalul social e de 30.000 fl., fondurile de rezervă 42.000. Profit curat 12.803 fl. 80 cr. Depuneri spre fructificare 240.376 fl. 72 cr. Căpouul se plătește cu 10 fl. Spre scopuri de binefacere s'au votat: „Casa națională”, 1 rată 250 fl. „Reuniunea femeilor române” 250 fl. „Casina română” 100 fl. „Petrul Maior” 25 fl. „România-Jună” 25 fl. Biserica din C. Gărbu 20 fl. Biserica din Albac 25 fl. „Reuniunea de agricultură” Sibiu 20 fl. Convictul din Lugoj 25 fl. Mănăstirea din Prislop 20 fl. Fondul școlastic gr.-cat. Sibiu 15 fl. Pomul de Crăciun al reuniunii femeilor române din Abrud 50 fl. În sumă totală 825 fl.

Foc în Bozias. Primim următoarele șire intristătoare, la cari atragem atențiunea tuturor generoșilor români:

Bozias, 30 Martie n.

În 29 Martie n. c. un foc grozav a erupt în comuna noastră Bozias. Focul s'a escat în șura economului *George Guită*, din cauza unor copii de 4—6 ani, cari se zice, că ar fi făcut cocoși în șură, ne cînd părinții erau duși la țîrg la Bana. În timp de o oră focul a mistuit pînă în temelii toate cuferificile celor 3 economi români, nepunându-se mîntul nici barami un fir de pău. Nenorociții sînt tot oameni cu familie grea. Unul are doi copii, altul patru și celalalt șapte. Le-au ars coșerele pline de cucuruz, fânurile și vestimintele din pat și din lăzi, căci camenii erau în câmp la plug, ori în țîrg la Bana și cînd au sosit pompierii din Dicio Său-Mărtin totul era cenuse și scrum. Dacă vre-un suflet generos s'ar afla în publicul român ca să tindă ceva ajutor acestor sîrmani nenorociți, cari de sfîșiatele sîrbători n'au nici o bucatură și nici o haină de îmbrăcat, rog a se trimite ofertele generoase sub adresa subscrisurului, promițîndu-le a le împărți cu dreptate precum și a evita cu multămînt dăruirile primite. (Borads, p. u. *Dicső-Sat-Marton*) V. B. Munteșcu, preot.

Clubul Touring austriac are intențiunea de a determina hotelurile și curțile cele mai însemnate din toate orașele și districtele monarchiei austro-ungare și a statelor vecine, ca hoteluri resp. curți ale uniunii pentru membrii și membrii societăților cicliste unite cu el ai clubului Touring englez, german, (Allg. Radfahr Union) belgian, elvețian, italian,

luxemburgian etc, care în total reprezintă 100.000 de bicicliști, precum și pentru membrii clubului automobil austriac. Lista acestor hoteluri ale uniunii se va publica în manualul destinat pentru membrii clubului Touring austriac.

Toți proprietarii de hoteluri și curți sunt rugați a comunica secretariatului general al clubului Touring austriac la Viena 1, Nibelungengasse 8, adresele lor, pentru ca acesta din urmă să poată intra cu ei în relațiune directă.

Pentru cassa națională. Afiam că numărul ctitorilor casei naționale a crescut cu trei: dl **Emanuel Ungureanu**, generosul avocat din Timișoara, „Oravician”, din Oravița și „Auraria” din Abrud. Înainte așa, și tot așa câte trei.

Sinucidere. Aseară, pe la 10 ore, o dărdură de revolver a răsunat în liniștea parcului, numit „Solda”. S’a constatat în urmă cu un timp, de 18 ani a pus capăt vieții sale. Este fiul proprietarului cafenelei „Lazar” din str. Cismădiei, student de liceu. Causa se zice a fi fost, insuficiența progresului în studii.

Omorul dela granița română. Cetitorii nostri știu, că un gendarm ungur a puscat la graniță, lângă Orșova, pe un țeran, subdit român. Casul a format și obiectul unei interpelări în camera română. Acum primim din parte oficială ungară o relațiune asupra acestui caz. Măne vom publica relația oficială, pentru a se vedea cum se prezintă cazul în lumină maghiară.

Procesul Zola — anulat. În urma apelului, curtea de casție din Paris a casat sentința adusă asupra lui Zola în marele proces, fără de a dispune o nouă pertractare. Ca motiv se spune, că nu ministrul de războiu ar fi avut dreptul să ridice acuza, ci tribunalul de războiu, care asemenea o cor-porațiune ca și tribunalele civile.

Mai nou.

Conflictul ispano-american.

Situația e neschimbată și se vede, că războiul va irumpe, dacă în ultimul moment Spania nu va împlini cere-rile americane. Singur guvernul francez crede, că nu va fi războiu, din motivul că Statele-Unite nu sunt pe deplin pre-gătite. *Sagasta* a predat lui *Woodford* nota guvernului spaniol, observând, că ea cuprinde concesii, ce le poate face Spania. Independența Cubei nu este între aceste. Situația e critică.

Din public.)*

Dare de seamă și multumită publică.

Oradea-mare, 31 Martie n. 1898.

Tinerimea română academică din Oradea-mare, ca în anii precedenți, așa și în acest an, a aranjat la 3 Februarie un concert im-preunat cu dans, pentru ajutorarea tinerimei studioase, lipsite, din Oradea-mare.

Despre succesul moral s’a scris la tim-pul seu în detalii, ear’ acum a sosit timpul ca să dăm seamă și despre cel material.

Cu această ocaziune tinerimea aranjă-toare aduce cele mai profunde mulțumite pu-blicului românesc, care — nefăcându-se în anul acesta colecte — a binevoit a cumpăra bilete de intrare, ridicându-se astfel venitul.

Binevoiață totodată a primi mulțumi-tele noastre cele mai profunde și acele gen-tile d-șoare, cari ne-au dat sprigul cel mai mare, luând asupra lor sarcina de a vinde bilete de intrare.

Au incurat următoarele suprasolviri: Un mecenat prin d-șoara Minerva Cosma din Sibiu 25 fl.; dl Dr. Coriolan Pap, adv. Ora-dea-mare 18 fl.; dl Georgiu Lazar, adv. Vinga 10 fl.; dl Emanuel Ungurian, adv. Timișoara 10 fl.; dl Ioan Pap, protonotar comitatens, Oradea-mare 10 fl.; d-na Silvia Illes, Récze-keresztesz 5 fl.; dl Zeno Mocsonyi de Foen, Bules 5 fl.; dl Iosif Vulcan, Oradea-mare 5 fl.; dl Petru Tegel, adv. Timișoara 5 fl.; dl Paolo Papp de Popa, general, Chiavari (Italia) 10 franci (4 fl. 76 cr.), dl Ilie Maris, adv. Marmaros-Sziget 5 fl.; dl Dr. Augustin Lăuran, esonice, Oradea-mare 5 fl.; dl Atha-nasie Marienescu, jude la tabla regască din Oradea-mare 5 fl.; dl Artemiu Sarkadi, cano-nic, Oradea-mare 5 fl.; dl Teodor Kóváry, canonic Oradea-mare 5 fl.; dl Michael Paul jun., mare proprietar Slatina 5 fl.; dl Ioan Gál, proprietar, Secuieu 5 fl.; dl Stefan Anto-nescu, mare proprietar, Șiria 3 fl.; dl Iosif V. Pap Oradea-mare 3 fl.; dl N. Popoviciu, major, Oradea-mare 3 fl.; dl Alexandru Gera, Beiuș 3 fl.; dl Dr. Nicolae Leményi, adv., Brașov 2 fl.; Esceleția Sa Dr. Ioan Szabó, episcop, Gherla 2 fl.; dl Alexandru Gavra, no-tar, Butești 2 fl. 50 cr.; dl Luca Ponoran, jude la tribunalul din Oradea-mare 2 fl.; dl

Dr. Ioan Damian, adv., Dessa 2 fl.; d-na Mă-rișora L. Rațiu, n. Porumbescu, București (România) 2 fl.; dl Gavril Trifu, profesor, Szabadka 2 fl.; dl Dr. Gavril Cosma, adv., Beiuș 2 fl.; dl Ioan Bran, proprietar Krasna-Czégény 2 fl.; dl Augustin Târziu, preot în Negru 2 fl.; dl George Dudulescu, preot, Va-sand 2 fl.; dl George Bogoevici, esactorul fundațiunei „Gozsdu”, Budapesta 2 fl.; dl Pe-tru Ionas din Budapesta 2 fl.; dl Samuil Ciceronescu, Oradea-mare 2 fl.; dl Georgiu Sifărie, preot Ceheiu 2 fl.; dl Iosif Roman, adv. Oradea mare 2 fl.; dl Georgiu Papp, preot, Oradea-mare 1 fl.; dl Demetriu Bărdossy, supralocotenent, Oradea-mare 1 fl.; dl Deme-triu Murășan, preot, Oradea-mare 1 fl.; dl Teodor Simoc 1 fl.; dl Gavril Bărdossy, preot, Băden 1 fl.; dl Ioan Budó, funcționar, Oradea-mare 1 fl.; dl Vasiliu Cartăș, proprie-tar 1 fl.

Bilete de intrare au vândut:

D-șoara Viora Ignat și d-șoara Elena Fabian din Beiuș, în preț de 89 fl.; d-șoara Rea Silvia Langa din Șimleu, în preț de 33 fl.; d-șoara Aurora Ardelean din Timișoara, în preț de 30 fl. 50 cr.; d-șoara Aurora Spa-rișu din Uzdin-Ozora, în preț de 30 fl.; d-ra Anița Leményi din Gherla, în preț de 30 fl.; d-șoara Aurelia Pop din Sasari, în preț de 28 fl.; d-șoara Livia Nilvan din Șomcuta-mare, în preț de 23 fl. 50 cr.; d-șoara Otilia Filipan din Năsăud, în preț de 22 fl. 50 cr.; d-șoara Alexandrina Ianculescu din Lugos, în preț de 21 fl.; d-șoara Lucreția Moisi din Năsăud, în preț de 18 fl.; d-șoara Veturia Palladi din Borod, în preț de 16 fl.; d-șoara Emilia Cabad din Chișineu, în preț de 15 fl.; d-șoara Ana Vertic din Bistrița, în preț de 10 fl.; d-șoara Miți Cherestes din Dej, în preț de 10 fl.; d-șoara Veturia Daraban din Feketetó, în preț de 9 fl.; d-șoara Sofia Mihali din Sarasen, în preț de 9 fl.; d-șoara Cornelia Marchis din Ó Tót-falu, în preț de 9 fl.; d-șoara Miți Popoviciu din Oravița, în preț de 8 fl.; d-șoara Alma Major din Lugo, în preț de 8 fl.; d-na Laura Pop din Zilah, în preț de 7 fl.; d-șoara Elena Mica din S.-Odor-heiu, în preț de 7 fl.; d-șoara Lucia Feier din Boroșineu, în preț de 5 fl.; d-șoara Oc-tavia Stănescu din Brașov, în preț de 5 fl.; d-șoara Polixena Mesaros din Turda, în preț de 4 fl.; d-șoara Elena Pescar din Orohaza, în preț de 4 fl.; d-șoara Rosa Varga din So-codor, în preț de 4 fl.; d-șoara Florica Cio-rogar din Simitea, în preț de 2 fl.; d-șoara Paulina Voianțiu din Mehala, în preț de 2 fl.; d-șoara Letiția Lazar din Vașcău, în preț de 2 fl.; d-șoara Ersilia Popoviciu din Hațeg, în preț de 2 fl.; d-șoara Constanța Serb din Chitighaz, în preț de 2 fl.; d-șoara Dora Vaia din Arad, în preț de 2 fl.

Venitul concertului a fost 808 fl. 76 cr., apese am avut de tot 572 fl. 73 cr., rezultă deci venit curat 236 fl. 03 cr. Adău-gându-se către suma aceasta 4 fl. 90 cr., primiți încă în anul trecut târziu după publi-carea dărei de seamă, dela dl Valeriu Oprea, președintele societății de lectură din Lipova, s’au împărțit între juriștii și studenții români, lipsiți din Oradea-mare de tot 240 fl. 93 cr.

Victor Crețiu, Teodor Pap,
controlor. cassar.

Tribuna Literară.

Școalele din Blaj.

— Studiu istoric —

de
Prof. Nic. Brânzeu.

Studiul acesta a fost premiat, ca tesă de licență, de consiliul universității din București.

Capitolul VII.

Gimnasiul sub Metropolitul Vancea.

(Urmare).

Alte institute culturale.

Preparandia.

La 1865 se înființă școala normală de învățători (Preparandia); la început cu un curs de 2 ani, ear’ dela 1880/81 s’a înființat și al 3-lea curs.

Programul acestor școale este destul de vast și corespunzător misiunii mari ce au în-vățătorii. La început se primeau la prepa-randie și elevi cu mai puține clase gimnasiale, dar’ de câțiva ani încoace nu se primesc decât cu 4 cl. gimnasiale. Prin asta s’a ridicat și prestigiul preparandiei și s’a satisfăcut și cerințelor imperioase ale timpului. Pe fie-care an es din acest institut câte 20—35 învățători, cari împrăștiindu-se pe la sate, cu jertfe nespuse de mari își îndeplinesc sarcina onorifică de a lumina fiii poporului român. Mulți dintre ei sunt și luptători harnici na-ționali, deșteptând în popor conștiința de drepturile ce compet națiunei române.

E dureros însă, că învățătorii, ca și preoții români, au o soartă atât de vitregă. Redus, la neînsemnătul venit ce îl poate da satul unde funcționează, — care venit se ridică abia la 300 fl., parte cea mai mare în naturale — învățătorii adevărați sunt siliți a lucra cu mâ-nile pentru a-și câștiga pâinea de toate zilele. Cât bine nu ar rezulta pentru patrie ca și pentru națiune, dacă în fruntea țerei s’ar afla părinți adevărați, cari fără condiții și fără gân-duri rezervate ar salarisa învățătorii, întorcând pe această cale ceea-ce după drept și dato-rie s’ar cuveni să o facă părinții patriei, cari încasează dări grele dela poporul român, că-ruia în schimb nu dă nimic pe nici o cale. A aștepta însă așa ceva dela guvernul maghiar este a aștepta trandafiri dela măceși și poame dela sălci.

Prigonirile îndreptate în timpul din urmă contra învățătorimii, precum și legile de ma-ghiarizare a școalelor confesionale, ne pot da măsura iubirei guvernului din Pesta. Din an în an învățătorilor români, cari depun exa-menul de calificățiune, guvernul prin inspec-torii sei, le cere tot mai multă ungurească, așa că s’au văzut multe casuri, când foarte buni învățători, nu au putut reuși la acest examen numai din cauza limbei maghiare. Inspectorii școlari în inspecțiile lor didactice, nici se interesează de altceva, decât de pro-gresul ce se face în limba maghiară. De aceea mare grijă trebuie să avem de școalele popo-rale și se fim gata cu ori-ce jertfe, căci ad-versarii nostri pândesc momentul oportun pen-tru a pune mâna pe ele cu ori-ce preț.

Primii profesori ai școalelor preparandiale au fost *Stefan Fop* și *Ilie Chirilă*. Apoi *Petru Solomon* și *G. Munteanu*.

După moartea lui Petru Solomon, au urmat Dr. Sebastian Radu, apoi Ioan Fekete Negruțiu. Azi figurează ca profesori: G. Mun-teanu, profesor și director, Ioan Fekete Ne-gruțiu și Aurel Pop Bota, Dr. Sămpăleanu, ca profesor de religie, Nicolae Ionaș ca profe-sor de cant și rit (dela 1869), Iacob Murășan de muzică. Emil Prodan, prof. de gimna-stică dl Al. Comșa propune *stăpânul*.

Până la 1876 au eșit din școalele pre-parandiale un număr de 238 învățători, ear’ de atunci ai fost înscrși la preparandie în:

1877/8 = 27	1887/8 = 67
1878/9 = 32	1888/9 = 65
1879/80 = 43	1889/90 = 66
1880/81 =	1890/91 = 68
1881/2 = 58	1891/92 = 73
1882/3 = 58	1892/93 = 67
1883/4 = 55	1893/4 = 90
1884/5 = 56	1894/5 = 93
1885/6 = 66	1895/96 = 99
1886/7 = 62	Suma 1245

(Va urma).

Informațiuni.

A apărut revista „Școala Modernă” de sub direcțiunea dlui A. Lăpu-Antonescu, cu următorul sumar:

Inițiativa de Dem. George Bunescu. — Planul noiei organizări a învățământului de C. Dimitrescu-Iași. — Din istoria pedagogiei românești de I. Ciocărlie. — Chestia orto-grofiei de Ec. St. Călinescu. — Reorganizarea gimnasticeii de Gimn. — Modificările programei învățământului primar de Colnicul. — Școale-le normale de Gh. Ghibănescu. — Cântul și gimnastica de X. — Organizarea învăț-ământului în Bavaria de Dr. Toma Dicescu. — Premiile școlare de N. Stănescu. — Nedu-merii gramaticale de * *. — Sărituri colec-tive de D. Ionescu. — Brașoare poporane de Nicolae Mateescu. — Varietăți. — Știri șco-lare. — Publicații. — Posta redacției — Cărți și reviste. — Anunțuri.

Bibliografie.

O rectificare. S’a pretins de unele per-șone interesate în cauză, că în române-ște nu s’a făcut până acum nimic spre a cal-tiva dorința de cetire a copiilor. Ca reclamă interesată lucrul poate va fi mergând, dar’ adevărul este tare atins prin această afirmare. M i întâiu se știe, că în privința aceasta s’a făcut mult mai acum câțiva ani de către dl Sococ și Halman, și în afară de aceasta acum în urmă „Biblioteca pentru toți” a pu-blicat un șir de cărți, care numai cu prețul așa de modest de 30 bani a căutat să de copiii cărți de adevărată valoare literară și în același timp morală și edu-cativă.

E de ajuns a înșira titlurile acestor cărți, spre a se încredința ori-cine de cele-ce spunem.

Din operele lui Anton Pann s’au publi-cat: Povestea vorbei (copiată întocmai după textul original, după-cum se vede în prefața nr. 16 al „Bibliotecii”) Nastratin Hogea, Căleștoria lui Moș Alba. Apoi Povestea alese de Andersen, Păsările noastre de Marian, De prin veacuri de Carmen Sylva, Antichitatea romană și greacă, Prosa și poezii de Gr. Ale-xandrescu, Istorie de d-na Colomb, Le-gende istorice de Bolintineanu, Biografiile oa-menilor celebri, Opere complete de I. Creangă,

La gura sobei de D. Stănescu, Povestea de Crăciun, Convorbiri despre artă, Minunile uni-versu’ui, Legenda Țiganilor de Dulfu, Din bio-grafiile scriitorilor români, etc.

Pe lângă acestea s’au în preparare alte volume, care vor căuta să învețe pe copii și să-i facă în același timp să petreacă; și fiecare volum nu costă nici un leu, nici 50 bani, nici cel puțin 40, ci numai 30 bani.

Apel literar.

— Ungurii în literatura noastră popo-rală. —

Plocești, 28 Febr. n.

„Ce e viața noastră în sclăvie oare?
Noapte fără stele, ziua fără soare!”

Subsemnatul, vreau să public un studiu etno-psihologic intitulat: „*Ungurii după lite-ratura populară română*”, în care se arăt, alături de cunoscuta sentență osânditoare a lunei culte, și dreapta judecată ce ‘i-a făcut-o, în curs de veacuri, năpăstuitul nostru popor, de asupritorii sei millenari.

De aceea, rog din suflet pe toți bunii Români: profesori, preoți, învățători, studenți etc., cari știu sau pot afla ceva, din gura sau literatura țărânului român, asupra acestui obiect, să binevoiască a-mi împărtăși fără întârziere, cele constatate: sau mie direct sau „Tribunei”, care le va publica în foia ziarului, sau la rubrica „Tribuna literară”.

Totodată atrag binevoitoarea atențiune a publicului cult român, că exemplele relative la această chestiune, le pot afla: în prosa sau poesia populară, în credința sau tradiția orală și anume în:

a) *poesia populară epică, lirică și satirică;*

b) *anecdote, fabule, proverbe, ghicitori, maxime, păcălituri, jocuri copilărești;*

c) *povesti, chinuri sau strigă-turi, credințe și tradiții populare, cari se ocupă cu originea, viața, legea, caracterul, sentimentele și faptele Un-gurilor.*

Convins, că rugăciunea mea va fi ascu-tată, mulțumesc de mai înainte tuturor bunilor Români, pentru marele serviciu ce de sigur vor face, prin binevoitorul lor concurs, măreței noastre cauze naționale.

T. Raica,
profesor gimnasial

„Liga Română” despre

„Luptele Românilor”.

„*Liga Română*” serie următoarele despre broșura noastră „*Luptele Românilor*”:

„*Tribuna*” din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură „*Luptele Românilor*”, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl *Doctor Romanus*.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult *actua-litatea*, pe când lucrarea dlui *Romanus* îmbrățișează într’un breviar *trecutul* acestor lupte combinându-și *actua-litatea*.

Sub raportul acesta, ea vine oare-cum să completească tot ce s’a scris în chestia națională de vre-o 7—8 ani în-coace. În această residă nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grije de a o feri de ori-ce balast plictisitor și a-i da o *limbă aleasă*. Așa, că expunerea întregă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar’ ea devine și *atractivă*.

Aceste calități noue vor face de sigur, ca lucrarea dlui *Romanus* să fie prețuită pretutindenea. *Mai ales însă în Ro-mânia, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puțin cunoscut*. De aceea o și recomandăm cu toată convingerea și căld-ura, ca pe unica carte cu darul de a *introduce* pe cetitor mai comod în *deplina cunoaștere a chestiei naționale*.

Sosiți în Sibiu.

În 3 și 4 Aprilie n. 1898.

Hotel „*Imperatul Romanilor*”: Jungbluth, in-spector de fabrică din Tîrgul-Mureșului; Bisstray cu oți a, protopretor din Arpașul-de-jos; Baussern, o omite-suprem din Făgăraș; Dr. Baussern, deputat, Schle-singer, din Budapesta, Pop, Guttmann din Brezoiu, Weiler din Agram, comercianți; Dr. Nagy, medic de regiment din Ciuc-Sereda; Wagner, preot din Șeica-mică; Wassermann din Iași, Lazarovits din Căneni, Iaginer-suprem; Herschkovitz, administrator de năi din Galați; Fekete din Arad, Kaufmann, voiajori; Weiss, Sonnenfeld, Conrad din Budapesta, Böhmings din Praga, Freiwiliger, Duisburg, Steiner, Bernauer, Sennowald din Viena, comercianți

„Hotel *Neurhrer*”: Cserkesz, privatier din Rimnic; Szegedi, antreprenor din Turnu-roșu; Moldo- van, invetător din Sebeșul-săseș; Peszko, comerciant din Berlin.

Hotel „*Meltzer*”: Fribel, accesist din Viena; Also Szentmihályfalva, protopretor din Nyiregyháza; Miteanu, inginer din București; Roth, grădinar din Făgăraș; Eitel, comerciant din Rimnic; Iulia Pormann din Făgăraș

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 2 Apr. n. 1898.

Seminte	Qualitates per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Qualitates per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Bănănescu vechiu	75	—	76	—
Grâu dela Tisa	75	12 75	12 85	76
Grâu	75	12 70	12 80	76
Grâu de Alba-Reg.	75	12 75	12 90	76
„Bacica	75	—	76	—
Grâu ung. de Nerd.	75	—	76	—

Seminte, vechi ori noua	Soful	Qualitates per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până
Săcăra			
Ores	de nutreț	70—72	8 85
Grâu dela Tisa	de vinare	60—62	6 60
„	de bure	62—64	7 60
Oves	—	64—66	8 90
Ovenas (porumb)	—	39—41	6 85
Meiu	—	—	5 40
Hrîcă	—	—	5 40

Grâu	Sept.-Oct.	Prețul per 100 chilogr.	Grâu	Sept.-Oct.	Prețul per 100 chilogr.
Concurs	Main.-Iun.		Concurs	Main.-Iun.	
„	12 46	12 48	„	12 46	12 48
„	5 20	5 22	„	5 20	5 22
„	6 68	6 60	„	6 68	6 60

Produse diverse	Seal	Prețul
dela	până	

Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—
Oleu de rap.	roșie	—
Uns. de porc	refinat	—
„	dela Posta	59—59 60
Slănină	dela țeară	—
„	sventată	57 50 58
Seu	—	—
France	—	—
Lietar	slavon, nou	—
„	bănănescu	—
Miere	brută	—
„	galbină străcurată	—
Ceară	de Rosenau	—

Cursul pieței din Sibiu.

Din 4 Aprilie n. 1898.

Hărtie-monetă română	Cump.	9 47	vend.	9 53
Lire turcești	—	—	—	—
Imperiali (15 R ^o aur)	—	—	—	—
Ruble rusești 100 r.	—	126 50	—	127 25
Galbeni	—	5 60	—	5 66
Napoleon-d’ori	—	9 49	—	9 54
100 Marce germane	—	58 50	—	59 —
Livre sterling	—	11 90	—	12 02

Bursa de Budapesta.

Din 2 Aprilie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—
„ 4%	—
„ val. cor. 4%	100 25
Imprumutul căilor ferate ung.	121 50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122 50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102 —
Bonuri rurale ung.	98 —
„ croate-slavone	99 —
Obligațiunile desp. regalilor	101 50
Imprumut cu premiu ung.	156 —
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140 —
Renta de hărtie austriacă	102 50
„ de argint austriacă	102 25
„ de aur austriacă	123 50
Losuri austriace din 1860	160 25
Acțiunile băncii austro-ungare	955 —
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	102 —
Argintul	5 68
Galbeni împărătești	5 68
Napoleon-d’ori	9 51
Mărci 100 imp. germane	58 75
London 10 Livres sterlingi	120 40

Bursa de Viena.

Din 2 Aprilie n. 1898.

Expoziția millenară, Budapesta 1896, diplomă de onoare.
(Cea mai mare distincțiune).

„Weingau“,

societate pe acții a viticultorilor ardeleni.

Export

de vin veritabil din podgoriile ardelenesti în sticle și butoaie.

Pivniță: Mediaș (Transilvania).

Comisiune principală la

Fried. Ziegler, Sibiu, strada Faurilor nr. 19,
unde sunt în tot timpul mustre de vin în deposit.

Vin de Paști.

Comande din afară se efectuează totdeauna prompt și spre cea mai mare mulțumire dela 56 litri în sus.

[901] 1-2

Vânzare în detalii în Sibiu

în sticle, marca de protecție „Weingau“ de veritabile
vinuri albe de pe Târnave.

la G. W. Grohmann, Franz Jahn Söhne, Josef Schwartz, Gustav Gürtler, Emil
Gleim, Wilhelm Watzek, Wilhelm Zweier, Georg Sörfözü, M. Bruckner, Martin
Schmidt, restaurantul la „Mielul alb“ în colțul stradelor Oanei și Faurilor, în
cafenele și în toate restaurantele și cărcimele mai bune.

Diplomă de onoare Timișoara 1891 și Sibiu 1895.

Dorți se cetați

**un interesant
Roman?**

Vi-se recomandă

„Castelul din Carpați“

— Roman din viața poporului românesc din Ardeal. —

de

Jules Verne.

Premiat de „Academia franceză“.

Traducere, — unica autorizată de editorul proprietar francez — făcută
de

Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255+XII. pagini, în octav
mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu

26 ilustrațiuni

admirabile, executate după **olișuri din Paris.**

Prețul:

Edițiunea populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.

Edițiunea de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.

Edițiunea de lux compactat: 2 fl. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel“.

A se adresa direct la

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni,
Sibiu, strada Popădă nr. 15.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

**Toate scrierile
profesorului Dr. Weigand despre Români**

se găsesc de vânzare la „Librăria“ noastră cu prețurile originale. Astfel:

1. „Die Aromunen“, (Macedo-Români).
Vol. I. „Land und Leute“, cuprinde descrierea călătoriei profesorului Weigand
pe la Români din Macedonia, interesantă pentru ori-care Român, care se interesează
de frații săi. O lectură atrăgătoare și pentru nespecialiști. Volumul
de 334 pag., cu 9 ilustrațiuni frumoase și cea mai perfectă carte etnografică
costă fl. 6.20
Vol. II. (Völkertliteratur), cuprinde literatura populară, versuri și povești, cu
traducerea germană și un lexicon, 386 pag., costă fl. 5.—
2. „Vlach-Maglen“, o cercetare etnografică-filologică; volum de 80 pag., cu 4
ilustrațiuni, fototipie, costă fl. 2.25
3. „Die Sprache der Olympe-Wallachen“, cu o introducere despre popor, volum de
144 pag., costă fl. 1.85
4. „Raportele anuale despre seminarul filologic român din Lipsa“, conținând
lucrările dlui profesor Weigand și ale elevilor săi despre Români:
„Primul raport“, (1894) de 157 pag. costă fl. 1.85
„Al doilea raport“, (1895) de 224 pag. costă 2.80
„Al treilea raport“, (1896) de 332 pag. costă 3.80
Cartea de sub nrul 1, vol. I. e pentru toți Românii inteligenți; celelalte se recom-
andă bărbatilor de specialitate. Toate sunt scrise de sine înțeles, în limba germană.

Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressandt.

Un candidat de avocat

se caută în cancelaria advocațională a lui
Dr. Gavril Suciu în Hațeg, sub
condițiuni favorabile. [887] 3-3

W. A. Schmid,
fabricant de perii și pamatufuri
în Sibiu,

(colțul stradelor Oanei și a Spitalului)

și recomandă depositul său bine asortat
cu toate soiurile de

perii și pamatufuri

de cea mai bună calitate și cu pre-
țurile cele mai ieftine.

Prețuri-curente pentru revânzători la
cerere se trimit franco. [863] 3-6

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

**CARTEA
DUREREI**

care foarte potrivit s'ar pute numi

CARTEA

MÂNGĂIEREI

nu se mai află de vânzare decât în
număr restrins de exemplare

elegant compactate!

Un exemplar costă 1 fl. 50 + 5 cr. porto.

Se poate folosi și ca carte de rugăciuni.

Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hăily de Apșa printr'un circular special.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

A apărut și se află de vânzare la Librăria
„Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu.
Un capitol din excelentul volum

„Paradoxe sociologice“

de

Max Nordau

REPRIVIRE

Traducere

de

Rosmarin.

În acest capitol autorul descrie și com-
bate frivolitatea tinerii așa numite „mondaine“
și-i alimentează optimismul cu o reprivire
asupra progresului, ce omenirea a făcut pe
toate terenele științei.

Acest capitol stă cu vrednicie alături
cu cel despre „Naționalitate“, și e tot așa
de frumos tradus, într'un limbaj dulce, ce
reține toate finețele originalului.

Prețul broșurei este 20 cr.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu
se află de vânzare opul premiat și publicat de
„Asociațiunea transilvană pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Rețeganul.

Acest op., care se extinde pe 216 pagini, cu-
prinzând cele mai frumoase povești și la urmă
o însemnare a provincialismelor, costă numai
50 cr. plus 10 cr. porto.

1898

Vetős ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minősége: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

Vestite

Sămături de flori și legumi

ale lui

Mauthner

in

pachete închise, legal garantate

cu marca de apărare improprietară

„Ursul“

se pot căpăta în toate

băcăniile și ferăriile

mai mari. [894] 2-4

NB Numai pentru pachetele în-
chise, provăzute cu figura ursului și
signate cu numele Mauthner, cum
arată figura alăturată, ia firma Edmund
Mauthner în Budapesta, strada
Andrássy 23, garanție deplină pentru
sămături proaspete și veritabile.

La Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu,
se află de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr“ de Aloisius Melcher.
Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maxi-
melor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților
spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscăles“, narațiune de Bolanden (45 pag.) fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1898.

Anul XIII.

SIBIU.

Editura și tiparul „Tipografiei“, societate pe acțiuni.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe post 25 cr.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe post 25 cr.

Cu șese ilustrațiuni!

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună.
— Cronologie pe anul 1897. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. —
Correspondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor.
— Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — George Coșbuc
(schită literară): „Nunta Zamferei“, „Noi vrem pământ“, „Murșul și Oltul“ (povești
din popor), „Numai una!“ (poesie), „Sălcia și plopul“ (legendă din popor), „Rugămintea
din urmă“ (poesii) și alte „Poesii scurte“. — „Glume“. — „Mântuirea steagului“
(schită istorică) de Petru Vancu. — Ioan Creangă (schită literară cu portret): „Po-
vestea unui om leneș“ și „Olteneii din Iași“, „Rostiri, zicători, cuvinte“. — Th. D. Spe-
ranță (schită și două anecdote): „Mama Ungu-ului“, „Jidani și hoții“. — George
Pop de Băsești (biografia cu portret). — „Cât de lungă se fie ziua, tot vine noaptea“,
de doamna Columb. — „Castelul din Carpați“ (schită bibliografică) de Jules
Verne. — „Răvașul nostru“, cronică întâmplărilor de peste an, de Ioan Scurtu
cu următoarele portrete intercalate în text: Iosif St. Șulufiu, Ioan Hanuș, Dr. C.
Lușner. — Economie: „Despre dări și termine“, „Asigurarea contra focului și
grindinei“, „Intinerirea pomilor“, „Povești“. — „Tîrgurile din Ungaria și Transilvania“. —
„Tîrgurile din Bucovina“. — „Tîrgurile (băciurile) principale din România“. — „Inserate“.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe post 25 cr.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.